

EVOLUCIÓ DE LES CURES I EL PENSAMENT INFERMER

Curs acadèmic	2020-2021	Codi	106106	ECTS	6
Titulació		Grau en Infermeria			
Curs		1r	Període		1r semestre
Matèria		Bases de la Infermeria			
Caràcter		Bàsica	Idioma de la docència		Català
Coordinació assignatura		Prof. Dra. Guadalupe Sánchez-Rueda			
Correu electrònic		guadalupesanchez@euit.fdsll.cat			
Professorat		Cecília González Costa Silvia Poveda Moral Dra. Guadalupe Sánchez-Rueda			

RELLEVÀNCIA EN EL PERFIL FORMATIU

Aquesta assignatura aporta els fonaments epistemològics i ontològics de la infermeria com a disciplina.

INTERÈS EN EL PERFIL PROFESSIONAL

L'assignatura aporta els fonaments històrics i teòrics a partir dels quals l'estudiant incorpora elements del cos de coneixement propi de la disciplina.

RECOMANACIONS PRÈVIES

Cap.

OBJECTIU/S

L'estudiant serà capaç de:

- Identificar els factors històrics que han influenciat l'evolució de la infermeria com a disciplina.
- Descriure les característiques del metaparadigma infermer contemporani.
- Identificar i reflexionar sobre les aportacions teòriques i filosòfiques de diferents models de cures infermeres.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES – RESULTATS D'APRENENTATGE

E01. Prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que s'atenen, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.

E01.10. Descriure els aspectes clau que identifiquen la infermeria i l'activitat professional que realitza.

E03. Aplicar els fonaments, principis teòrics i metodològics de la infermeria.

E03.01. Identificar els elements històrics, conceptuals i metodològics rellevants que defineixen el conjunt de la disciplina infermera.

E03.02. Descriure els diferents models teòrics de cures infermeres.

E03.04. Identificar el concepte de salut i les cures des d'una perspectiva històrica per comprendre l'evolució del cuidar infermer.

E03.05. Descriure des d'una perspectiva ontològica i epistemològica, l'evolució dels conceptes centrals que configuren la disciplina d'infermeria i els models teòrics més rellevants.

E08. Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la forma en que viuen el seu procés de salut - malaltia.

E08.04. Identificar les característiques d'una pràctica professional humanista.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES/GENERALS

- B01.** Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació sanitària general i sol disposar d'un nivell que, malgrat està recolzat per llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- G1.** Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- G1.03.** Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
- G2.** Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- G2.01.** Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats acadèmiques i professionals de l'àmbit de coneixement propi.
- G3.** Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- CG3.02.** Analitzar críticament els principis i valors que regeixen l'exercici de la professió infermera.
- G3.03.** Analitzar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
- G4.** Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- G4.01.** Identificar la intersecció entre la desigualtat de gènere amb altres eixos de desigualtat (edat, classe, origen, racialització, ètnia, sexualitat i identitat/ expressió de gènere, diversitat funcional, i altres).

CONTINGUTS**UNITAT 1: HISTÒRIA I EVOLUCIÓ DEL TENIR CURA DES DELS INICIS DE LA HUMANITAT FINS L'ACTUALITAT.**

- La prehistòria i el tenir cura. L'Edat Antiga i les pràctiques del manteniment de la salut i del guarir.
- L'Edat Mitjana: situació social i organització de l'assistència. Naixement i desenvolupament dels hospitals medievals.
- Les cures infermeres a l'Edat Moderna. La infermeria en la Il·lustració. Conseqüències dels canvis socials en la salut i en la disciplina. Origen i desenvolupament de la professió infermera: moviments de professionalització. Període contemporani de la infermeria a Espanya.

UNITAT 2: MARC PROFESSIONAL DE LA INFERMERIA COM A DISCIPLINA AL SEGLE XXI.

- Introducció. Metaparadigma Infermer: definició i característiques dels conceptes clau que identifiquen el fenomen de la infermeria. L'ésser humà com a centre d'interès de la disciplina. Definició i conceptualització de l'aportació de la infermeria com a disciplina. L'entorn en el context de les cures infermeres. Salut: conceptualització i canvis.
- Present i futur. Servei infermer i àmbits d'actuació. El professional d'infermeria dins els equips de salut.

UNITAT 3: REFERENTS TEÒRICS DE LA INFERMERIA CONTEMPORÀNIA.

- Perspectiva històrica de les teories infermeres. Escoles de pensament infermer. Teories i models de cures en infermeria: identificació i definició de l'aportació infermera a la societat.
- Els models de cures en el context de la metodologia infermera.

ENFOCAMENT METODOLÒGIC

TIPUS		HORES	ECTS	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides	Teoria (TE) Pràctiques d'aula (PAUL)	49,5	2	E01.10, E03.01, E03.02, E03.04, E03.05, E08.04, B01, G1.03, G2.01, G3.02, G3.03, G4.01
Supervisades	Tutoria	1	0	E03.01, E03.04, G4.01
Autònomes	Lectura d'articles/informes d'interès Estudi personal Elaboració de treballs Cerca bibliogràfica	99,5	4	E01.10, E03.01, E03.02, E03.04, E03.05, E08.04, B01, G1.03, G2.01, G3.02, G3.03, G4.01
TOTAL		150	6	

AVALUACIÓ

Descripció de les activitats d'avaluació.

Aquesta assignatura s'avalua amb:

- Avaluació escrita: Qüestionari d'autoavaluació online.
- Lliurament treballs escrits: treball en grup
- Avaluació escrita: examen preguntes tipus test i/o pregunta oberta.

Criteris per aprovar l'assignatura

Per fer la mitjana ponderada entre les activitats d'avaluació, cal haver tret una nota igual o superior a 5 en l'examen escrit i haver lliurat el treball en equip.

Per aprovar l'assignatura cal obtenir una nota final de l'assignatura igual o superior a 5.

Calendari de les activitats d'avaluació:

Veure el pla de treball de l'assignatura que es presentarà a l'inici d'aquesta (primera sessió).

Revisió de les activitats d'avaluació:

El resultat de les activitats d'avaluació i la data i hora de revisió es publicaran a la plataforma Moodle.

Es considera **No Avaluable (NV)** quan l'estudiant no hagi presentat el treball i no hagi realitzat l'examen escrit.

Prova de síntesi: Els estudiants en segona o més matrícula que s'hagin presentat a totes les proves d'avaluació el curs anterior, poden optar a avaluar-se amb una única activitat d'avaluació de síntesi.

Aquesta activitat consistirà en un examen en finalitzar l'assignatura coincidint amb l'examen escrit de l'assignatura.

Els estudiants en segona o més matrícula que vulguin optar a l'examen de síntesi ho han de comunicar per escrit a la coordinadora de l'assignatura dues setmanes abans de la data publicada.

ACTIVITATS AVALUATIVES

TIPUS D'ACTIVITAT	PES SOBRE LA NOTA (%)	HORES ¹	ECTS	RESULTATS D'APRENTATGE
Avaluacions escrites: activitats d'autoavaluació	30%	0,5	0,0	E03.01, G1.03, G2.01, G3.02, G3.03
Lliurament de treballs: treball en equip	20%	0,0	0,0	E03.01, E03.04, G4.01
Avaluació escrita: examen	50%	4,0	0,2	E01.10, E03.01, E03.02, E03.04, E03.05, E08.04, B01, G1.03, G2.01, G3.02, G3.03, G4.01
TOTAL		4,5	0,2	

¹ S'especifica hores **dedicació presencial** de l'estudiantat a l'activitat avaluativa

RECUPERACIÓ

Només es pot optar a recuperar una activitat d'avaluació si aquesta s'ha realitzat prèviament.

L'activitat de recuperació consistirà en una prova escrita tipus test i/o pregunta curta.

Per poder optar a recuperació cal haver realitzat prèviament l'activitat de treball en equip i la prova escrita.

Els estudiants que optin a prova de síntesi també poden presentar-se a recuperació.

La nota màxima de les activitats que es recuperin serà un 5.

BIBLIOGRAFIA

Adam E. Hacia dónde va la enfermería. Madrid: Interamericana; 1982.

Alligood, MR. Modelos y Teorías en Enfermería. Barcelona: Elsevier; 2018.

Colliere MF. Promover la vida. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 1993.

Dominguez Alcón, C. Evolución del cuidado y profesión enfermera. Barcelona: Ediciones San Juan de Dios; 2017.

Dominguez Alcón, C. La enfermería a Catalunya. Barcelona: Rol; 1981.

Donahue MP. Historia de la enfermería. St. Louis: Doyma; 1985.

Eseverri C. Historia de la enfermería española e hispanoamericana. Madrid: Universitas; 1995.

Garcia A. Història de l'Escola d'Infermeria Creu Roja de Barcelona. Terrassa: Escola Universitària Creu Roja; 1993.

Llibre blanc de les professions sanitàries a Catalunya [Internet]. 2a ed. Barcelona : Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social; 2003 [accés 2015 Mar 9]. Disponible a: http://www.gencat.cat/salut/ies/pdf/resum_executiu_lbps.pdf

Henderson V. La naturaleza de la enfermería: reflexiones 25 años después. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 1994.

Kéroutac S, Pepin J, Ducharme F, Duquette A, Major F. El pensamiento enfermero. Barcelona: Masson; 1996.

Kershaw B, Salvage J. Modelos de enfermería. Barcelona: Doyma; 1988.

Kozier B, Olivieri R. Enfermería fundamental: conceptos, procesos y práctica. 5ª ed. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2005.

López M, Santos S, Sánchez-Rueda G, Bardallo MD, Fernández L, Zabalegui, et al. Los modelos en la práctica asistencial: visión de los profesionales y estudiantes de enfermería. *MetasEnferm* 2009; 12(4): 16-26

Luis MT, Fernández C, Navarro MV. De la teoría a la práctica: el pensamiento de Virginia Henderson en el siglo XXI. Barcelona: Masson; 1998.

Potter PA. Fundamentos de enfermería. Madrid: Mosby; 1996.

Rodríguez Rivera FE. Estatuto Marco del Personal Estatutario de los Servicios de Salud. Ley de Ordenación de las Profesiones Sanitarias. Sevilla: MAD; 2003.

Riopelle L, Grondin L, Phaneuf M. Cuidados de enfermería: un proceso centrado en las necesidades de la persona. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 1993.

Sánchez-Rueda G. Las emociones en la práctica enfermera [tesi doctoral a Internet]. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona; 2014. Disponible en: <http://ddd.uab.cat/record/127628>

Sánchez-Rueda G. Dorothea Orem: aproximación a su teoría. *Rev Rol Enferm* 1999; 22 (4): 309-314.

Sánchez-Rueda G. Los medios audiovisuales como recurso pedagógico: la vida y obra de Florence Nightingale: un análisis crítico a propósito de dos fuentes audiovisuales. *Temperamentvm* [revista en línea] 2006 [Consultat el 8 d'abril de 2014]; 4. Disponible en <http://www.index-f.com/temperamentum/tn4/t6138.php>

Siles J. Historia de la enfermería. Alicante: Aguaclara; 1999.

Tarruella M, Sánchez-Rueda G. Análisis de la aplicación de diferentes taxonomías diagnósticas: a propósito de un caso. *Enferm Clín*. 1997; 7(4):203.